

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

47

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-77-X

BRNO 2006

PD 1520/47.2006

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis, vydává Archeologický ústav Akademie věd České republiky Brno.
Peer-reviewed journal published by the Institute of Archaeology, Brno.

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Jaroslav Tejral

Výkonná redakce
Assistant Editors

Dana Gregorová, Balázs Komoróczy, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka,
Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela, Petr Škrdl

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: pv@iabrno.cz
<http://www.iabrno.cz/3cacz.htm>

KNIHOVNA AV ČR

PD 1520

47 (2006)

97220/07

07220/07

Obrázek na obálce
Cover illustration

Pekárna. Kamzík (*Rupicapra rupicapra*). Foto M. Frouz

Vychází jednou ročně/Published yearly

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-77-X

Copyright © 2006 by the Archeologický ústav AV ČR Brno, and by the authors.

Tisk/Print Bekros

Pokyny pro autory na internetové stránce
Instructions to authors on internet pages

<http://www.iabrno.cz/3calcz.htm>

9395458

Vzhledem k dobrému zachování předmětu i k jeho předpokládanému stáří jsme 16. 6. 2005 přistoupili k sondáži v místě nálezů s cílem určit možnou stratigrafickou pozici nalezeného předmětu, a dalších artefaktů, které by se našly v kontextu pleistocenních sedimentů. Sonda byla umístěna v mírné depresi na temeni plochého hřebene (obr. 26). V těchto místech jsme na povrchu objevili větší množství kamenných předmětů, z nichž některé se svým charakterem blížily zmiňovanému polyedru.

Sonda o rozměrech 1 × 1 m však nepřinesla očekávané výsledky. V cca 30 cm mocné ornici se nacházelo větší množství křemenného a křemencového materiálu, který se zde zachoval jako zbytek terasy, neboť SZ směrem na hraně do údolí potoka Dunávka se tento materiál rychle vytrácí. Podloží pak tvoří třetihorní jíly, přičemž do jejich horní hladiny ještě zasahuje báze terasy. Tato jílovitá vrstva je mocná více než 2,5 m. Podle pozorování ve výše zmíněném údolí se v podloží jílovité vrstvy nacházejí třetihorní píský obsahující korály.

Sondážními pracemi se nepodařilo potvrdit staropaleolitické stáří artefaktu, ale získané poznatky takovou dataci ani nevyklučují. Několik dalších artefaktů navíc naznačuje

možnost, že se v těchto místech může nacházet plocha s doklady pobytu staropaleolitických lovců.

Předmět je uložený ve sbírce ústavu Anthropos Moravského zemského muzea pod číslem 115962, přír. č. 1/04.

Práce byla podporována institucionálním vědeckým záměrem č. MK00009486202.

Petr Neruda, Zdeňka Nerudová, Michal Šimandl

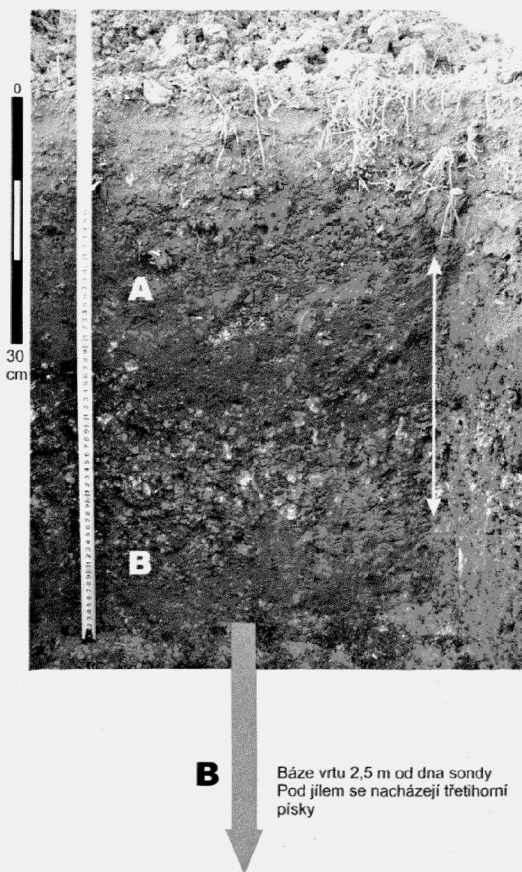
Resumé

A polyhedral quartz pebble was found by M. Šimandl as a surface find NW of the village of Sokolnice. 14 scars are preserved on the lightly acolized surface of the artefact. Morphology indicates a Lower Paleolithic Age. A new geological trench could not determine the chronostratigraphic provenience of the artifact.

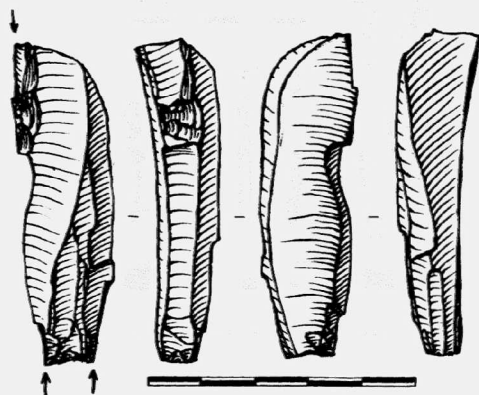
SPYTIHNĚV (okr. Zlín)

„Duchonice“. Gravettien. Sídliště. Povrchový průzkum.

Při pokračování povrchového průzkumu lokality (Škrdla – Nýltová Fišáková 2004) byla v roce 2005 získána drobná kolekce artefaktů (6 ks).

Obr. 26. Sokolnice. Geologická sonda. A – holocenní půda, B – třetihorní jíly, šipka – rozptýlená terasy. Sokolnice. Geological trench. A – Holocene soil, B – Tertiary clays, arrow – location of terrace pebbles.

Obr. 27. Spythněv. Vícenásobné rydlo.
Spythněv. Multiple burin.

Za pozornost stojí pouze vícenásobné rydlo (obr. 27), které sestává z dvojitého na příčné retušovaném proximálním konci čepele a jednoduchého na odlomeném distálním konci čepele. Tento artefakt představuje nepodařený produkt – při rydlovém úderu na pravou (při pohledu na dorzální stranu) proximální hranu došlo k přeběhnutí rydlového odpadu (plunging burin spall). Rydlo bylo vyrobeno z červenohnědého radiolaritu. Tento artefakt rozšiřuje nepočetnou kolekci nástrojů z lokality.

Záchraný výzkum proběhl a příspěvek vznikl díky grantu GAČR 404-05-0305.

Petr Škrdla

Literatura

Škrdla, P., Nýltová Fišáková, M. 2004: Spythněv (okr. Zlín). *Přehled výzkumů* 45, 115–116.

Škrdl, P., Nývltová Fišáková, M., Novák, M., Nývlt, D. 2005: Spytihněv (okr. Zlín). *Přehled výzkumů* 46, 207–211.

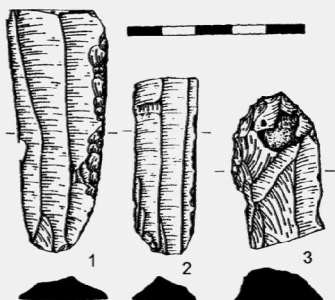
Resumé

Continuing surface surveys at the site of Spytihněv-Duchonice yielded a collection of 6 artifacts including a radiolarite multiple burin (obr. 27).

ŠÍŠMA (okr. Přerov)

„Domovina“. Mladý paleolit. Ojedinelé nálezy. Povrchový sběr.

V rámci revizních povrchových sběrů se podařilo shromáždit nečetnou, nicméně zajímavou kolekci patinované paleolitické štípané kamenné industrie ze známé polykulturní lokality na katastru obce Šišma. Kolekce sestává ze dvou retušovaných čepelí a slabě patinovaného škrabadla (obr. 28). Artefakty byly vyorány hlubokou orbou a jejich výborné zachování nasvědčuje tomu, že by mohly pocházet z čerstvě narušené intaktní vrstvy. Nálezy s velkou pravděpodobností patří k aurignacienskému osídlení, kterému náleží značné množství lokalit na katastrech sousedních obcí v oblasti Kelčské pahorkatiny.

Obr. 28. Šišma. Artefakty. Kresba D. Figel.
Šišma. Artifacts. Drawing by D. Figel.

Lokalita se nachází při severovýchodním okraji obce, ve východní části jižního okraje svahu trati „Domovina“. Nálezová poloha je situována v okolí bodu 49°28,046' N a 17°35,291' E (WGS-84). Nadmořská výška místa nálezů je 284 m.

Na výskyt patinované paleolitické industrie upozornil již v 80. letech 20. století J. Pavlečík na stránkách *Přehledů výzkumů*. O paleolitickém osídlení při severovýchodním okraji obce Šišma se zmiňuje hned dvěma zprávami. V první hovoří o nálezů patinovaného silexu z lokality při severním okraji obce (Pavlečík 1987a, 20).

Ve druhé zprávě se zmiňuje dokonce o nálezů bílé patinovaného hrotu typu des Vachons. Možnost paleolitického osídlení v těchto místech ovšem vyvrací názorem, že se ojedinelý paleolitický artefakt ocitl na lokalitě v souvislosti s mladším neolitickým osídlením (Pavlečík 1987b, 22).

Oba výše zmíněné nálezy se dají polohopisně ztotožnit s novými nálezy ve východním cípu trati „Domovina“. Tímto se soubor patinované kamenné industrie rozrostl a potvrdil tak v těchto místech paleolitické osídlení.

Výše uvedené nálezy by mohly být jistým vodítkem k objevení početnějšího souboru reprezentativních artefaktů a impulzem pro případný zjišťovací výzkum, který by mohl vnést světlo do poznání stratigrafie mladopalolitických lokalit na moravském Záhoří.

Zdeněk Schenk, Dalibor Figel

Literatura

Pavlečík J. 1987a: Drobné nálezy ze Šišmy (okr. Přerov), *Přehled výzkumů* 1984, 20–21

Pavlečík J. 1987b: Další nálezy ze Šišmy (okr. Přerov), *Přehled výzkumů* 1985, 22

Resumé

A small collection of Paleolithic artifacts was collected in the field of „Domovina“, on the cadastral territory of the village of Šišma. These finds add to an already existing collection reported by Pavlečík (1987a,b).

UHERSKÉ HRADIŠTĚ (k. ú. Jarošov u Uh. Hradiště, okr. Uh. Hradiště)

„Kopaniny“. Gravettien – willendorf-kostenkien. Sídliště (?). Systematický výzkum.

V roce 2005 jsme strojově vyhloubili sondu ve svahu nad tenisovým kurtem. Navázali jsme tak na plochy odkryté Procházkou (1983), Seitlem a Valochem (1998) a Škrdlou (2004). Výkop byl situován těsně nad plotem, který ohraničuje tenisový kurt. Sonda měla délku 23 m, šířku 160 cm a hloubka kolísala v rozmezí od 1 do 2,5 m. Veškeré nálezy byly vázány na tence zvrstvené až laminované geliflukčné ploužené koluvální sedimenty v podloží pleniglaciální spraše (obr. 29). Výzkumem byla získána kolekce osteologického materiálu (mamut a kůň) a jeden artefakt štípané kamenné industrie (hrotitá čepel). Drobná sonda, která byla situována přibližně 40 m výše ve svahu, zachytila ojedinelý zlomek mamutí kosti. Výzkum polohy Kopaniny prokázal, že ojedinelé nálezy je možné předpokládat v prostoru celého svahu nad tenisovým kurtem. Nelze však vyloučit ani přítomnost akumulace nálezů podobných těm, které zkoumal Procházka nebo Seidl s Valochem.

Obr. 29. Jarošov-Kopaniny. Výzkum v roce 2005.
Jarošov-Kopaniny. 2005 excavation.